ἡ ὀργανώσεις, λῆψις διατάξεων διὰ τὴν κινητοποίησιν, νέαι ὠχυρώσεις, πάντα ταῦτα ἀπηγορεύθησαν. Μόνον 4 τορπιλλοβόλα καὶ 6 βενζινάκατοι ἐπετράπη νὰ ὑπάρχωσιν, ἄνευ ὅμως τορπιλλῶν καὶ μὲ πολιτικὰ πληρώματα. Πυροβολικὸν διαμετρήματος ἄνω τῶν 4,1 δακτύλων ἀπηγορεύετο. Πᾶν τὸ ἐπὶ πλέον ἔδει νὰ καταστραφῇ. Κ.Π.

Νεῖλος. Ποταμὸς τῆς ΒΑ. Ἀφρικῆς (Σουδὰν καὶ Αἴγυπτος), εἷς τῶν μεγίστων τοῦ κόσμου, ἀπὸ ἀπόψεως μήκους (6.500 χ.λ.μ.). Πηγάζει ἀπὸ τὴν λίμνην Βικτωρίαν—Νυάνζα καὶ καλεῖται ἀρχικῶς Κιβίρα, ρέων πρὸς ΒΔ. ἐν μέσῳ τελματωδῶν ἐκτάσεων. Μεθ' ὃ στρέφεται πρὸς Α. καὶ εἶτα πρὸς ΒΔ., λαμβάνων τὸ ὄνομα Μπὰχρ-ἐλ-Ντζεμπὲλ καὶ σχηματίζων τὴν μεγάλην πτῶσιν Μούρχισον. Περαιτέρω, στρεφόμενος πρὸς Α., δέχεται τὸν παραπόταμον αὐτοῦ Μπὰχρ-ελ-Γκαζάλ, ὁ ὁποῖος συλλέγει τὰ ὕδατα τοῦ ΝΑ. Σουδάν, ὁπότε σχηματίζεται ὁ Λευκὸς Νεῖλος (Μπὰχρ-ελ-'Αμπιάντ). Εἰς Χαρτοὺμ ὁ μέγας ποταμὸς στρέφεται κατ' εὐθεῖαν πρὸς Β., ὅπου δέχεται τὰ ὕδατα τῆς 'Αβυσσηνίας διὰ τοῦ Κυανοῦ Νείλου (Μπὰχρ-ελ-'Αζράκ) καὶ κατόπιν τῆς 'Ατμπάρα. Εἶτα ὁ Ν., διακοπτόμενος ὑπὸ σειρᾶς καταρρακτῶν, περιβάλλει τὴν στέππην Μπαγιούντα, διασχίζει τοὺς καταρράκτας τοῦ Οὐαντὶ—Χάλφα καὶ τοῦ 'Ασσουὰν καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ἀπὸ τοῦ Καΐρου ἄρχεται τὸ δέλτα τῶν ἑπτὰ βραχιόνων, ὧν οἱ σπουδαιότεροι ἐκβάλλουσιν, ὁ μὲν πλησίον τῆς Δαμιέττης, ὁ δὲ πλησίον τῆς Ροζέττας. Ἡ σημασία τοῦ Ν., διὰ τὴν Αἴγυπτον ἰδίως, εἶνε ἀνυπολόγιστος, ἀπὸ οἰκονομικῆς πρὸ πάντων ἀπόψεως. Αἱ ἐν Αἰγύπτῳ καλλιέργειαι ὀφείλουσι τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν εἰς τὸν ποταμὸν τοῦτον, ὡς καὶ εἰς τὰ συντελεσθέντα ἐπ' αὐτοῦ ἀρδευτικὰ καὶ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα Ν.Ι.Μ.

Νέλσων (*Oratio Nelson*). Ἡ μεγαλειτέρα ναυτικὴ μορφὴ τῆς ἱστορίας. Ἐγεννήθη τὸ 1758 ἐν *Norfolk* ἐκ πατρὸς ἱερέως. Λαβὼν μέχρι 12 ἐτῶν μίαν στοιχειώδη μόρφωσιν, ἐπέβη τὸ 1770 εἰς τὸ πλοῖον *Raisonable*, τὸ ὁποῖον ἐκυβέρνα ὁ θεῖος του *M. Suckling*, ὅστις καὶ μεγάλως ἐβοήθησε τὸν μέλλοντα ναύαρχον εἰς τὰ πρῶτα βήματά του. Ὑπηρετήσας ἀργότερον ἐπὶ διαφόρων πλοίων, εὑρέθη τὸ 1779, μόλις συμπληρώσας τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, φέρων τὸν βαθμὸν τοῦ πλοιάρχου. Ἡ καταπλήσσουσα αὐτὴ προαγωγή του ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν εἶχε νὰ ἀποκτᾷ τὰς συμπαθείας ὅλων ἐκείνων μετὰ τῶν ὁποίων συνυπηρέτει, ἀνωτέρων του, ἴσων του ἢ κατωτέρων του. Ἡ προσήλωσίς του ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ καθῆκον, ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν συνεχῆ δρᾶσιν, ἡ λῆψις ταχέως ὀρθῶν ἀποφάσεων—ἀποτέλεσμα συνεχοῦς ἐξασκήσεως τῆς σκέψεώς του ἐπὶ τοῦ δυνατοῦ καὶ τοῦ πιθανοῦ—ἦσαν ἰδιότητες τὰς ὁποίας ἀπὸ πολὺ νέος ἀπέκτησε, ἀργότερον δὲ ἀνέπτυξεν εἰς μέγιστον βαθμόν. Μὴ ἐπιθυμήσας οὐδέποτε νὰ ἐξέλθῃ τῶν στενῶν ἔστω ὁρίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ τὸν ἔτασσεν, εἶχεν ὑπ' ὄψιν του νὰ κάμῃ ἐν τῷ ναυτικῷ ὅ,τι ἦτο δυνατόν, ἀλλὰ τοῦτο εἰς μέγιστον βαθμόν, συμφώνως πρὸς τὴν φρᾶσίν του «Ἐὰν συλλάβωμεν 10 πλοῖα ἀπὸ τὰ 11 ἐχθρικὰ καὶ ἀφίσωμεν τὸ 11ον νὰ μᾶς διαφύγῃ, ἐνῷ ἦτο κατορθωτὴ ἡ σύλληψίς του, οὐδέποτε θὰ ὀνομασθῇ τοῦτο ἐπιτυχία».

Νέλσων

Μέχρι τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, μὴ δοθείσης εὐκαιρίας εἰς τὸν Ν. πρὸς ἐκδήλωσιν τῶν ἐξόχων χαρισμάτων του, δὲν εἶχε κατορθώσει παρὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν φήμην διακεκριμένου ἀξιωματικοῦ. Ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοῦ 1793, ὅτε ἐκηρύχθη ὁ μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας πόλεμος, μέχρι τῆς ναυμαχίας τοῦ Ἁγίου Βικεντίου, ἦτοι ἐπὶ τέσσαρα ἔτη, ἂν καὶ παραμένων συνεχῶς ἐν τῇ ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ κατ' ἀρχὰς ὡς πλοίαρχος καὶ ἀργότερον ὡς κομμοδόρος, δὲν παρουσιάσθη οὐδεμία εὐκαιρία εἰς αὐτὸν πρὸς δρᾶσιν. Συνήθως ὑπηρετῶν ὡς ὑποτεταγμένος κυβερνήτης, δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ οὐδὲν ἐναντίον ἐχθροῦ, ὅστις ἠρέσκετο νὰ παραμένῃ ἐντὸς τῶν ὀχυρωμένων λιμένων του. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, εἰς μίαν ἀπόβασιν Ἀγγλικῶν δυνάμεων εἰς Κάλβι τῆς Κορσικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβε μέρος, κατεστράφη ὁ δεξιὸς ὀφθαλμός του. Τέλος ἡ ναυμαχία τοῦ Ἁγ. Βικεντίου, καθ' ἣν, ἀψηφῶν τὰς συνεπείας τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς γραμμῆς τῆς μάχης, ἤτις ἐκρίνετο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὡς ἀσυγχώρητον σφάλμα, ἔδρασε τόσον λαμπρῶς, συντελέσας τὰ μέγιστα εἰς τὴν Ἀγγλικὴν νίκην, τοῦ ἔδωσε τὴν τόσον ἐπιθυμητὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναδειχθῇ. Εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς δράσεώς του ἐγένετο ἱππότης τοῦ Λουτροῦ, ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἀργότερον, 20 Φεβρουαρίου τοῦ 1797, προήχθη κατ' ἀρχαιότητα εἰς ὑποναύαρχον. Τὸ θέρος τοῦ ἰδίου ἔτους, ἐπὶ κεφαλῆς μικρᾶς μοίρας, ἐστάλη πρὸς κατάληψιν τοῦ ὀχυροῦ λιμένος τῆς *Santa Cruz* τῆς *Tenerife*. Ἐκεῖ, ἂν καὶ εὑρέθη ἀπέναντι δεκαπλασίων Ἰσπανῶν, οὐδόλως ἐδίστασε τολμήσας μίαν τῶν πλέον τολμηρῶν ἐπιχειρήσεων ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἤτις ὅμως ἀπέτυχε, ἐστοίχισε δὲ εἰς τὸν Ν. τὸν δεξιόν του βραχίονα. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀγγλίαν μονόχειρ καὶ μονόφθαλμος, ἐγένετο δεκτός, παρὰ τὴν ἀποτυχίαν του, ὡς ἐὰν ἦτο νικητής. Μόλις ἰάθη τὸ τραῦμά του, ἐπιβαίνων τοῦ δικρότου *Vanguard*, ἔπλευσε πρὸς τὸν ναύαρχον Τζέρβις, ὅστις ἀπέκλεισε τὸν Ἰσπανικὸν στόλον εἰς Κάδιξ. Ἐκεῖθεν, λόγῳ ἐξαιρετικῆς εὐνοίας καὶ ἐκ μέρους τοῦ Ναυαρχείου καὶ ἐκ μέρους τοῦ Τζέρβις ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς μοίρας ἐκ 3 πλοίων τῆς γραμμῆς καὶ 4 φρεγατῶν καὶ κατηυθύνθη πρὸς τὴν Τουλῶνα, ἵνα πληροφορηθῇ τὸν σκοπὸν τῶν ναυτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συγκεντρώσεων, τὰς ὁποίας ἐνήργουν οἱ Γάλλοι. Οὐδεμίαν πληροφορίαν κατορθώσας νὰ λάβῃ, λόγῳ τῆς μυστικότητος μεθ' ἧς ὁ Ναπολέων ἐνήργει, ἠρκέσθη νὰ περιπολῇ ἔξω τῆς Τουλῶνος μέχρι τῆς 19ης Μαΐου, ὅτε ἰσχυρὸς ΒΔ. ἄνεμος προὔξένησεν εἰς τὴν ναυαρχίδα του μεγάλας ζημίας καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ καταφύγῃ εἰς Σαρδηνίαν. Τὴν ἰδίαν νύκτα ἐξῆρχετο ὁ Γαλλικὸς στόλος, κατευθυνθεὶς εἰς Μάλταν καὶ κατόπιν πρὸς Ἀλεξάνδρειαν, ἐνῷ ὁ Ν., ἐνδυναμωθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ διὰ 10 πλοίων τῆς γραμμῆς, ἤρχισε τὴν ἐπὶ δίμηνον παραταθεῖσαν ἐπίμονον ἀναζήτησιν τοῦ Γαλλικοῦ στόλου εἰς ὁλόκληρον τὴν Μεσόγειον. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, πρώτην φορὰν διοικῶν μεγάλην μοῖραν, ἀπέδειξε τὰ ἔξοχα διοικητικά του χαρίσματα. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ναυάρχους τῆς ἐποχῆς του ἤρχετο εἰς στενωτάτην ἐπαφὴν μετὰ τῶν κυβερνητῶν τῶν πλοίων του, μετὰ τῶν ὁποίων συνεζήτει τὰ μέλλοντα γενέσθαι. Εἶχε τὴν γνώμην, ὅτι, ἵνα ἐπιτευχθῇ μία μεγάλη ἐπιτυχία ἦτο ἀπαραίτητος ἡ στενωτάτη ἐπαφὴ μεταξὺ ἀρχηγοῦ καὶ ὑποτεταγμένου, καὶ ὅτι ἡ ἐγκαρδιότης τῶν σχέσεων, ἦτο ἱκανὴ νὰ ἀποσπάσῃ εἰς μέγιστον βαθμὸν ἀφοσίωσιν καὶ ζῆλον, πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύνατό τις νὰ ἀναμένῃ ἀπὸ τὴν αὐστηρὰν πειθαρχίαν, ἥτις ἦτο ἀρεστὴ εἰς τοὺς ναυάρχους τῆς ἐποχῆς του. Ὁ ἴδιος ἔγραφε πρὸς τὸν λόρδον *Howe* «εἶχα τὴν εὐτυχίαν νὰ διοικῶ μίαν ὁμάδα ἀδελφῶν», ἐνῷ ὁ πλοίαρχος *Duff* ἔγραφεν ἀργότερον διὰ τὸν Ν. «εἶνε τόσον ἀγαπητὸς καὶ τόσον ἔξοχος ἄνθρωπος, τόσον εὐγενὴς ὡς ἀρχηγός, ὥστε ὅλοι ἐπιθυμοῦμεν νὰ ὑπερβῶμεν τὰς ἐπιθυμίας του καὶ νὰ προλάβωμεν τὰς διαταγάς του». Πράγματι περισσότερον πάντων τῶν προτερημάτων του διεκρίνετο διὰ τὴν δύναμιν μὲ τὴν ὁποίαν ἐνέπνεεν εἰς τοὺς κατωτέρους του τὸν ἐνθουσιασμόν, τὸν ὁποῖον ὁ ἴδιος ἠσθάνετο. Κατέβαλλον οὗτοι ὅλας των τὰς δυνάμεις, ἵνα ἐνεργῶσιν ὑπεράνθρώπως, ἐπειδὴ ὁ Ν. ἦτο παρὼν καὶ ἐπειδὴ εὕρισκον εὐχαρίστησιν νὰ τὸν εὐχαριστῶσι. Μεταξὺ ὅλων τῶν συγχρόνων του μόνον ὁ Ναπολέων κατεῖχεν εἰς μεγαλειτερον βαθμὸν τὴν ἱκανότητα ταύτην. Οὕτω μὲ τὴν μοῖράν του, τῆς ὁποίας τὰ πλοῖα ἦσαν εἰς μέγιστον βαθμὸν ἐξησκημένα καὶ μὲ τὴν θέλησίν του νὰ καταδιώξῃ τὸν ἐχθρόν του καὶ εἰς τοὺς ἀντίποδας ἀκόμη, ἐπέτυχε τέλος, ἀφοῦ ἐξετέλεσε τὴν μεγάλην διαδρομὴν Σαρδηνία, Νεάπολις, Μεσσήνη, Ἀλεξάνδρεια, Σικελία, Ἀβουκὶρ νὰ συναντήσῃ καὶ ἐκμηδενίσῃ τὸν Γαλλικὸν στόλον εἰς Ἀβουκὶρ, (βλ. λ.). Μετὰ τὴν νίκην ταύτην, καθ' ἣν ἐτραυματίσθη ἐλαφρῶς εἰς τὸ μέτωπον, κατηυθύνθη εἰς Νεάπολιν, πρωτεύουσαν τοῦ κράτους τῶν δύο Σικελιῶν καὶ συμμάχου τῆς Ἀγγλίας, ὅπου τοῦ ἐγένετο ἀποθεωτικὴ ὑποδοχή. Ὁ βασιλεὺς Φερδινάνδος τοῦ ἀπένειμε τὸν τίτλον τοῦ δουκὸς τοῦ Μπρόντε καὶ τοῦ Ἐλευθερωτοῦ. Ταὐτοχρόνως ἡ Ἀγγλία τοῦ ἀπένειμε τὸν τίτλον τοῦ βαρώνου τοῦ Νείλου, 2000 λιρῶν ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν καὶ τὸν ἀνέδειξε Πατρίκιον, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ βαρώνου τοῦ Νείλου καὶ τοῦ *Burnham Thorpe* (1). Εἰς Νεάπολιν παρέμεινεν ὁ Ν. μὲ τὰ πλοῖά του περίπου δύο ἔτη. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἠσχολήθη πολὺ ὀλίγον μὲ τὴν κατάληψιν τῆς Μάλτας καὶ πολὺ περισσότερον μὲ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους τῆς Νεαπόλεως, τοῦ ὁποίου κατέστη εἷς ἀνεύθυνος σύμβουλος. Ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἐρωμένης του Λαίδης Χάμιλτον (2), ἥτις ἤθελε νὰ φαίνεται ἀρεστὴ εἰς τὴν βασίλισσαν Μαρίαν Καρολίναν, ἐπέδειξεν ἐναντίον τῶν ἐπαναστατησάντων κατὰ τῆς βασιλείας Νεαπολιτάνων μεγάλην σκληρότητα, ἄκρως ἀντίθετον πρὸς τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματα αὐτοῦ. Ὁ πλοίαρχος Μάχαν, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀπαγχόνισιν τοῦ Νεαπολιτάνου δημοκράτου ναυάρχου *Caracciolo*, ἀπαγχόνισιν τὴν ὁποίαν κατ' οὐσίαν ὁ Ν. διηνήργησε, παρατηρεῖ, ὅτι αὕτη ἦτο ἡ μεγαλειτέρα προσβολὴ τὴν ὁποίαν ἔπραξεν ἐναντίον τῆς πατρίδος του. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1799 ὁ Ἄγγλος στόλαρχος Τζέρβις παρέδωσε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στόλου εἰς τὸν ὑπον. Κέϊθ, κατὰ τρία ἔτη ἀρχαιότερον τοῦ Ν. Τοῦτο δυσηρέστησεν αὐτόν, ὅστις, κυρίως μετὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ἀβουκὶρ, δὲν ἠνείχετο νὰ εἶνε ὑποτεταγμένος, ἀποτέλεσμα δὲ τῆς δυσαρμονίας τῶν δύο ναυάρχων ἦτο ἡ ἀπὸ Μπρέστ εἰς Τουλῶνα πλεῦσις καὶ ἐπιστροφὴ μοίρας γαλλικοῦ στόλου ἀνενοχλήτου. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1800 ὁ Ν. ἐπέτυχε νὰ ἐγκριθῇ ἡ ἐπάνοδός του εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ὁ λαὸς τοῦ ἔκαμεν ἐνθουσιώδη ὑποδοχήν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὸ ναυαρχεῖον. Ὁ πρῶτος δὲν συνετίθεσε πρὸς τὸν Ν. τὰς σκανδαλώδεις σχέσεις του μὲ τὴν λαίδην Χάμιλτον, ἥτις ἔφθασε μαζύ του εἰς Ἀγγλίαν, ἐνῷ οἱ λόρδοι τοῦ δευτέρου δὲν τοῦ συνεχώρουν τὴν ἀπείθειαν τὴν ὁποίαν τελευταίως ἐπέδειξε. Ὅταν ὅμως παρέστη πάλιν ἀνάγκη, ἐζήτησαν τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ν., ὅστις ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1801 εἶχε γίνει ἀντιναύαρχος κατ' ἀρχαιότητα, τὸν ἔταξαν ὅμως κατὰ τὸν πλέον ἀσυγχώρητον τρόπον ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ *Sir Hyde Parker*. Παρὰ ταῦτα, οὐσιαστικῶς ἀνεξαρτήτως δράσας εἰς Κοπεγχάγην (βλ. λ.) τὴν 2αν Ἀπριλίου 1801, ἐνήργησε κατὰ τὸν καλλίτερον δυνατὸν τρόπον. Ὅταν ἀργότερον ὁ Ναπολέων συνεκέντρωνεν εἰς τὴν Β. Γαλλίαν ἰσχυρὰς στρατιωτικὰς καὶ ναυτικὰς δυνάμεις, ἵνα εἰσβάλλῃ εἰς Ἀγγλίαν, πάλιν ὁ Ν. ἐκλήθη εἰς τὸν στόλον, ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ γίνῃ λόγος περὶ τάξεως αὐτοῦ ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἑτέρου. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ ἐν πλήρει θριάμβῳ θανάτου του τὴν 21 Ὀκτωβρίου 1805, ὑπῆρξεν ὁμοῦ μὲ τὸν Ναπολέοντα τὰ κύρια πρόσωπα τοῦ μεγάλου δράματος, τὸ ὁποῖον συνταράξαν τὸν κόσμον ἐπὶ δύο καὶ πλέον ἔτη, ἐπερατώθη μὲ τὴν

(1) Ἡ ναυμαχία τοῦ Ἀβουκὶρ ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν Ἄγγλων συνήθως ὡς ναυμαχία τοῦ Νείλου.

(2) Ὁ Νέλσων εἶχε νυμφευθῇ ἀπὸ τοῦ 1787 τὴν χήραν Νισμπὲτ μὲ τὴν ὁποίαν δὲν ἀπέκτησε τέκνον. Ἡ λαίδη Ἔμμα Χάμιλτον τυχοδιώκτρια ἐκτάκτου ὡραιότητος καὶ μεγάλης εὐφυΐας, κόρη μαγειρίσσης, ἤρχισε τὰ σταδιόν της ὡς παλλακὶς διαφόρων, διὰ νὰ καταλήξῃ σύζυγος τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας ἐν Νεαπόλει, λόρδου Χάμιλτον καὶ εὐνοουμένη τῆς βασιλίσσης. Γνωρισθεῖσα μὲ τὸν Νέλσωνα ἀπὸ προηγουμένας ἐπισκέψεις αὐτοῦ εἰς Νεάπολιν κατέστη ἐρωμένη του τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἀπέκτησε ἀργότερον ἐξ αὐτοῦ μίαν θυγατέρα τὴν Ὁρατίαν καὶ παρέμεινεν ἀφωσιωμένη εἰς αὐτὸν μέχρι τοῦ θανάτου του.